

Poligami ve Ruh Sağlığına Etkileri

Polygamy and its Effect on Mental Health

Ertan Yılmaz, Lut Tamam, Ufuk Bal

Özet

Poligami (çok eşlilik) aynı cinsten birden fazla kişinin evliliğe dahil olduğu evlilik şeklidir. Ortadoğu, Güney Asya ve Afrika başta olmak üzere tüm dünyada görülmektedir. Poligami; sosyal, kültürel, ekonomik, politik ve dini birçok yönü olan multidisipliner bir konudur. Poligaminin özellikle kadınlar ve çocukların ruh sağlığı üzerine çeşitli etkileri bulunmaktadır. Bu makalenin amacı poligaminin yaygınlığı, nedenleri, poligamik evlilik yapısının özellikleri ve ruh sağlığı üzerine etkileri hakkında farklı disiplinlerde yapılmış araştırmalar üzerine bir derleme yapmaktır.

Anahtar sözcükler: Poligami, çok eşlilik, poligini, evlilik, ruh sağlığı.

Abstract

Polygamy is a form of marriage in which more than one gender involved in its institution. It's seen all around the world, being especially common in the Middle East, South Asia and Africa. Polygamy is a multidisciplinary subject with social, cultural, economic, political and religious aspects. Polygamy mainly has various effects on mental health of women and children. The objective of this article is to accomplish a review on the prevalence and causes of polygamy, studies conducted by various disciplines about the features of polygamic marriage institution and its effect on mental health.

Key words: Polygamy, polygyny, marriage, mental health.

EVLENME insan hayatında en önemli adımlardan biri olup evrensel olarak kabul edilmiş toplumsal bir kurumdur. Özellikle monogaminin (tek eşlilik) baskın olduğu, boşanmanın güç ve pahalı olduğu toplumlarda bu durum geçerlidir (Edenluğ 1968). Çok çeşitli evlenme biçimleri bulunmakla birlikte bu yazının odak konusu poligamik evlilik yapısı olacaktır. Poligami (çok eşlilik), Yunanca kökenli çok sayıda evlilik yapma anlamında bir sözcüktür. Poligaminin çeşitli tipleri mevcuttur. Poligini bir erkeğin iki ve ya daha fazla kadınla evlendiği, dünya çapındaki en yaygın görülen çeşittir. Bir kadının bir veya daha fazla erkekle evlendiği şekil poliandri olarak adlandırılır. Poliandri Güney Asya'da Himalaya bölgesinde ve Kuzey Nijerya'da az sayıda toplulukta gözlenir. Poliginandri ise iki ve ya daha fazla kadının iki ve ya daha fazla erkekle evlendiği çeşittir (Zeitzen 2008).

Diğer bir poligami formu informal poligamidir. İnfomal poligamide bir erkek yasal evliliğine devam ederken ikinci bir kadınla düzenli bir aile ilişkisi sürdürmektedir (Rivett ve Street 1993). Antropologlar poligamiyi; poligini ile eş anlamlı olarak birden fazla sayıda kadının evliliğe dahil olması olarak tanımlarken, sosyologlar poligamiyi çocuk sayısını artırmak için bir üreme stratejisi olarak görür (White 1988, Slonim-Nevo ve Al-Krenawi 2006). Yapılan araştırmalar en yaygın olan poligami şekli olan poliginiye

odaklandığı için bu derleme yazısında poligini, poligami anlamında kullanılacaktır. Poligami farklı toplum ve kültürlerde uygulama açısından farklı nedenleri ve sonuçları olan multidisipliner bir konudur. Bu yazının amacı farklı disiplinlerden gelen araştırmaları derleyerek, poligaminin yaygınlığı, nedenleri, özellikleri, ruh sağlığı üzerine etkilerini tartışmaktır.

Dünyada Poligami

Poligaminin dünya çapında yaygınlığı hakkında kesin veri bulunmamakla birlikte, Murdock'un etnografik atlasına kayıtlı 1170 topluluğun 850'sinde mevcut bir uygulamadır (Bergstrom 1994). Bu toplulukların poligamik olarak listeye alınmasının nedeni poligamiye izin verilmesi veya tercih edilmesidir. Aslında bu 850 toplulukta daha yaygın olan evlilik biçimi monogamidir (Zeitzen 2008). Poligami Ortadoğu, Afrika, Güney Asya'da sık görülmekle birlikte, Amerika'da Mormonlar, Kanada'da yerli gruplar, Avrupa'daki göçmen topluluklar ve Avustralya aborjinlerinde de bulunmaktadır (Zeitzen 2008, Bao 2008).

Dünyada poligaminin en sık görüldüğü bölge Afrika'dır (Zeitzen 2008). Sahra altı bölgedeki 13 ülkede poligami yaygınlığı, Birleşmiş Milletler verilerine göre erkek nüfusta %17-30 arasında değişmektedir. Yapılan bazı saha araştırmalarında ise Sudan ve Kamerun'da %20'nin altında, Mali, Nijer, Senegal, Tanzanya ve Orta Afrika Cumhuriyeti'nde %20-35 civarında, Gine'de %40 civarında oranlar bildirilmektedir. Arap ülkelerindeki Müslüman erkek nüfusta poligami %2-12 oranında görülmektedir (Chamie 1986).

Türkiye'de Poligami

Osmanlı Dönemi'nde poligami taaddüd-i zevcat adıyla anılır. Osmanlı dönemi aile hukuku, İslam aile hukukunu ortaya koyduğu ilkeler çerçevesinde oluşmuştur ve bu konuda herhangi bir yasak konulmamıştır. Türkiye Cumhuriyeti'nde 1926 yılında çıkarılan medeni kanun ile poligami yerini monogamiye bırakmıştır. Bu yasa ile evlilikte kadın erkek eşitliği, evlenmek için devlet tarafından görevlendirilmiş memur bulunması şartı, eşlerin ancak mahkeme kararıyla evlenme akdini sonlandırabilmeleri kuralları getirilmiştir (Cin 1974).

Ülkemizde poligami kuma geleneği olarak adlandırılan adetle varlığını özellikle doğu ve güneydoğu anadolu bölgelerinde sürdürmektedir. Resmi verilere göre ülkemizde poligami oranı % 2 civarındadır. Doğu ve Güneydoğu anadolu bölgelerinde farklı zamanlarda yapılan araştırmalarda poligami oranı %4.7-5 arası saptanmıştır ve diğer bölgelerimize göre yüksektir (Özkan ve ark. 2006, Gücük ve ark. 2010).

Poligami Nedenleri

Poligami çok çeşitli sosyal, kültürel, ekonomik, toplumsal ve politik yönleri olan bir durumdur. Grossbard'ın ekonomik modeline göre poligaminin birkaç farklı nedeni vardır. Ailenin geçimi tarım vs. aile içi işletme şeklinde ise çok sayıda kadına sahip olmak erkeğin gelirini artıracaktır. Kadının aile dışında düzenli gelir getiren işinin olması ise poligamiyi azaltır. Erkekler arasında gelir dağılımının bozuk olması diğer bir nedendir. Gelir düzeyi yüksek olan erkekler çok eşli bile olsa tercih nedeni olabilmektedir. Yine gelir düzeyi yüksek olan erkekler poligamiyi daha çok tercih etmektedir (Whi-

te 1988). Bazı toplumlarda poligami bir erkek için maddi zenginlik ve gücü temsil eden toplumsal bir statü sembolüdür. Çok sayıda eşe sahip olmak üreme imkanlarını artırmaktadır. Buna bağlı olarak çok çocuklu özellikle de erkek çocuğa sahip olmak işgücünü artırmakta ve politik güç sağlamaktadır (Slonim-Nevo ve ark. 2008). Aileye eklenen yeni çocuklar, ebeveynler için özellikle yaşlılık döneminde bir güvenlik ve emosyonel destek faktörü olarak algılanmaktadır (Klomegah 1997). İnfertilite, erkek çocuk doğuramamak, kadının fiziksel ve ruhsal hastalıkları tekrar evlenme nedeni olabilmektedir (Slonim-Nevo ve ark. 2008).

Demografik bakış açısıyla; erkek ve kadın cinsiyet oranlarının değişmesi poligami yaygınlığını etkilemektedir. Erkeklerin savaşlar veya tehlikeli işlerde çalışma sonucunda sayısının azalmasının yanı sıra çocuk ölüm hızlarının yüksek olması poligamiye yatkınlık yaratmaktadır (White 1988). Dini nedenler de poligami yaygınlığını etkilemektedir. İslam Dini'nde çok eşlilik; eşler arasında maddi kaynakların eşit dağıtılması ve eşlere adaletli davranmak şartıyla serbest bırakılmıştır. Tevrat'ta monogami esastır, ancak çıkış (exode) erkeklerin cariye almasını normal kabul etmektedir. Hristiyanlık poligamiyi açıkça yasaklamıştır. Protestanlığın kurucusu Martin Luther iki eşliliği tasvip etmiştir (Cin 1974).

Poligamik Evlilik Yapısı

Poligaminin yaygın görüldüğü toplumlarda, ilk evlilik kararı ebeveynler veya onların adına karar alan kişiler tarafından kişiler tarafından alınmaktadır. İkinci ve sonraki evliliklerde erkeğin tercihi ve aşk ilişkisi temel rol oynamaktadır. Poligamik evlilik yapısında ilk ve sonraki eşler aynı evde veya aynı binada başka dairelerde bazen de her eş ve çocuğu farklı binalardaki evlerde yaşayabilmektedir.(Slonim-Nevo ve ark. 2008). Van'da yapılan bir araştırmada %42 oranında kuma ile birlikte yaşama oranı saptanmıştır (Güçük ve ark. 2010). Farklı kültürlerle ilk eşin evin içindeki konumu farklı olmaktadır. Birçok toplumda evliliğe ilk katılan kadının kocası üzerinde etkisi güçlü olmakta, ayrıcalıklı ve diğer eşler üzerinde güçlü konumda olmaktadır. Arap toplumlarında ise ilk eş genellikle daha geri konumda olmaktadır. Aynı evde oturulduğunda yaşanan kalabalık ortam beraberinde bir takım sorunları da getirmektedir. Tercih temelinde yapılan evlilik ikinci eşe ekonomik kaynakların kullanımı, eşin ilgi ve desteği açısından daha avantajlı bir konum sunmakta bunun sonucu olarak ilk ve sonraki eşler arasında rekabet, kıskançlık yaşanmaktadır (Al Krenawi ve ark. 2001a).

Ülkemizde ikinci plana düşmek istemeyen ilk eşler, bazen kumasını kendi bulmaktadır. Bu şekilde evliliğe dahil olan kadın, ilk eşe kayınvalide gözüyle bakmakta bu durum ilk eşin aile içindeki konumunu güçlendirmektedir(Güçük ve ark. 2010). Diğer taraftan Anderson poligaminin bir takım olumlu yönlerine de vurgu yapmıştır. Kadınlar arasında ev işlerinin paylaşılması, diğer eşler sayesinde sosyalleşme imkanı, çocukların bakımının paylaşılması sayesinde otonomi kazanma bunlara örnek olarak gösterilebilir (2000).

Poligaminin Sosyodemografik Değişkenlerle İlişkisi

Eğitim

Eğitim seviyesi poligami ilişkisi hakkındaki bulgular çelişkilidir. Poligamik evliliklerde hem kadınların hem de erkeklerin ortalama eğitim yıllarının daha düşük, örgün eğitim

almama oranların daha yüksek olduğu saptayan araştırmalar mevcuttur. (Özkan ve ark. 2006, Al Sherbiny 2005, Daoud ve ark 2014, Salehi ve ark. 2013). Ürdün ve Suriye’de yapılan farklı araştırmalar ise eğitim yılı ve poligami arasında ilişki bulamamıştır (Al-Krenawi ve ark. 2011, Al-Krenawi 2013).

Çocuk Sayısı

Poligamik evliliklerde ortalama çocuk sayısı daha fazladır (Al-Krenawi 2001a, Al Krenawi 2001b, Al-Krenawi 2012, Al-Krenawi 2013, Daoud ve ark. 2014). Nijer’de yapılan bir araştırmada poligamik evliliklerdeki hem kadınların hem de erkeklerin daha çok çocuk istedikleri, doğum kontrol yöntemleri uygulama ve planlamada daha fazla direnç gösterdikleri saptanmıştır. Aynı çalışmada poligamik evliliklerdeki kadınların, doğum kontrolü ve planladıkları çocuk sayısı hakkında eşleri ile konuşmadıkları da bulunmuştur (Peterson 1999).

Strasman poligamik evliliklerde çocukların hayatta kalma olasılığının azaldığını ileri sürmüştür. Bu sonuç özellikle ilk eşin çocuklarında belirgindir (1997). Poligamiyi ortaya çıkaran nedenler arasında çok sayıda çocuğa sahip olma isteği bulunmaktadır. Bu nedenle poligamik ailelerin çok sayıda çocuğa sahip olması, doğum kontrol yöntemlerini daha az uyguluyor olmaları şaşırtıcı değildir.

Poligamik Evliliklerde Akrabalık İlişkisi

Al Krenawi ve arkadaşlarının Ürdün’de yaptığı araştırmada poligamik evliliklerde akrabalık arasında ilişki saptanmamıştır (2011). Aynı araştırmacının Suriye’de yaptığı bir araştırmada ise poligamik evliliklerde akraba evliliğine daha sık rastlanmıştır. Bu gruptaki kadınların çoğu ilk eşlerdir. (Al-Krenawi 2013).

Poligaminin Onaylanması ve Ekonomik Etkileri

Ürdün, Filistin ve Suriye’de yapılan farklı araştırmalarda poligamik grubun ekonomik durumundan memnuniyeti, monogamik gruba göre belirgin olarak az bulunmuştur. Aynı araştırmalarda kadınların poligami uygulamasını büyük oranda onaylamadıkları da gösterilmiştir. Poligamik evliliklerdeki kadınlar %66-80, monogamik evliliklerdeki kadınlar %87-97 oranlarında poligamiyi onaylamadıklarını bildirmişlerdir (Al-Krenawi 2013, Al-Krenawi 2012, Al-Krenawi ve ark. 2011). Özkan ve ark. kadınların poligamiyi kabul nedenlerini ilk eşler için kültürel zorunluluklar(%83), infertilite (%10) erkek çocuk doğuramama (%5), tıbbi hastalıklar(%1) ; ikinci eşler için kültürel zorunluluklar(%78) , kocasıyla evlilik dışı ilişki(%22) olarak saptamıştır (2006). Arap Kültürü’nde ve ülkemizde kendini feda etme davranışı önemlidir. Çocuklarını korumak güdüsü kadınların poligamiyi kabul etmesinde önemli bir motivasyon kaynağıdır (Al-Krenawi 2013). Çok çocuklu kalabalık aile yapısı ekonomik olanakları kısıtlamakta ailenin ekonomik durumundan memnuniyeti azaltmaktadır.

Poligaminin Ruh Sağlığına Etkileri

Poligami ve Aile içi Şiddet

Philips, Amerikan örneğinde yaptığı çalışmada, poligami ile kadın istismarını iç içe geçmiş iki kavram olarak tanımlamıştır. Poligamik evliliğe geçiş kadınlar tarafından duygusal olarak istismar olarak algılanmıştır. Aynı araştırmada erkeğin eşlere eşit dav-

ranmaması, eşlere ayrılan zaman, maddi olanaklar, ilginin eşit dağıtılmaması, fiziksel ve cinsel şiddete maruz kalmak, diğer eşin gördüğü şiddete tanık olmak ve hatta kadınların birbirine şiddet uygulaması istismar çeşitleri olarak tanımlanmıştır (2001). Yine Al-Krenawi ve Lev-Wiesel'in bedevi arap toplumunda yaptığı çalışmada poligamik evliliklerde aile içi şiddeti daha yüksek oranda saptanmıştır (2002b).

Kadın Rub Sağlığına Etkileri

Birleşik Arap Emirlikleri, Tanzanya, ve Pakistan'da poligamik ve monogamik evliliklerdeki kadınlar arasında yapılan dört farklı araştırma; gruplar arasında psikiyatrik bozukluklar, depresif, anksiyete ve somatik semptomlar açısından anlamlı fark bulamamıştır (Mumford ve ark. 1996, Abou-Saleh ve ark. 2001, Hamdan ve ark. 2008, Patil ve Hadley 2008). İsrail, Ürdün, Suriye ve Filistin'de yapılan altı farklı araştırma; poligamik evliliklerdeki kadınların, somatizasyon, depresyon, anksiyete, hostilite, paranoid düşünce, psikotizm, obsesyon-kompulsiyon açısından daha fazla sorun yaşadığı, kişiler arası ilişkilerde duyarlılıklarının daha fazla, benlik saygısı, evlilik ve yaşam doyumlarının daha düşük olduğu saptanmıştır (Al-Krenawi 2004, Al-Krenawi ve Graham 2006, Al-Krenawi ve Slonim-Nevo 2008a, Al-Krenawi ve ark. 2011, Al-Krenawi 2012, Al-Krenawi 2013). Al Sherbiny Mısır'da yaptığı çalışmada, somatizasyon ve anksiyete semptomlarının poligamik grupta yüksek olduğunu bulmuştur (2005). Özer ve arkadaşlarının çalışmasında poligamik evliliklerdeki kadınlarda depresif belirti ortalamaları daha yüksektir (2013).

Özkan ve arkadaşları yapılandırılmış görüşmelerle yaptıkları çalışmada, özellikle poligamik evliliklerdeki ilk eşlerde Somatizasyon Bozukluğu'nu anlamlı olarak yüksek bulmuştur. Somatizasyon, özellikle Arap kültürleri ve kısmen ülkemizde kadınların emosyonel stresini ifade biçimidir. Somatik yakınmalar poligamiye geçişin travmatik etkileri ile baştme mekanizması olabilir (Özkan ve ark 2006). Chaleby'nin Kuveyt'te yaptığı çalışmalarda, ayaktan ve yatarak psikiyatrik hizmetleri kullanma oranı poligamik aileden gelen kadınlarda genel topluma göre daha yüksektir (1985,1987). Poligamik aile yapısına geçiş özellikle ilk eşler açısından bir yaşam krizidir. Kadın bu duruma benlik saygısında düşme ile birlikte yasa benzer bir tepki verir. Bu tepkiler boşanma yaşayan kadının tepkilerine de benzer (Al-Sherbiny 2005). Poligamik yapıya geçişle birlikte ekonomik olanaklar kısıtlanır, kocasının ilgi ve desteği azalır, kalabalık bir aile yapısına geçilir. Kadınlar arasında kıskançlık, rekabet, öfke yaşanabilir. Bazen bu sorunların üzerine aile içi şiddet eklenebilir. Bütün bunlar üst üste eklendiğinde somatizasyon ve depresyon başta olmak üzere ruhsal rahatsızlıklar ve belirtiler, evlilik ve yaşam doyumunda azalma, düşük benlik saygısı poligamik evliliklerdeki kadınlarda daha sık görülmektedir. Ruhsal belirti ve bozukluklar açısından gruplar arası fark bulamayan çalışmaların bulunması bir takım toplumsal ve kültürel farkların devreye girmesiyle açıklanabilir.

Çocuk ve Ergen Rub Sağlığına etkileri

Poligaminin çocuklarda emosyonel, davranışsal ve akademik gelişimine etkileri üzerine farklı görüşler mevcuttur. Swanson, Massey ve Payne, geniş poligamik aile yapısında çok sayıda rol model bulunmasının çocuğa yardımcı olduğunu ileri sürmüşlerdir. Benzer şekilde Minde, poligamik aile yapısının daha samimi ve sevgi veren bir yapı oluşturduğu fikrini ortaya atmıştır. Aksine Camara, Achte ve Schakit; poligamide çatışma, kıskanç-

lık, anksiyete, güvensizliğe yatkınlık olduğunu vurgulamışlardır. Poligamik ailelerde yaşayan çocuklar daha çok aile içi çatışma, şiddet ve ailenin dağılmasına maruz kalmaktadır. Yaşanan aile problemleri çocuklarda bir takım gelişimsel sorunlara yol açabilir. Bunlar sosyal becerilerde yetersizlik, güvenlik algısında bozulma, okul başarısında düşme, agresyon ve çeşitli davranış sorunlarını içerir. Ailede hem kadınlar hem de çocuklar arasında rekabet ve çekişme monogamik ailelerde görülenden daha fazladır (Elbedour ve ark. 2002). Al-Krenawi ve Slonim-Nevo yaptıkları çalışmada poligamik ailelerde ilk eşten olan çocukların, sonraki eşlerin çocuklarına göre okul başarıları daha düşük, babalarıyla ilişkilerinin daha kötü olduğunu belirtmişlerdir. Bu bulgu anneleri ile ilişkilerinde geçerli değildir (2008b).

Owuamanam Nijer'de adolesanlarla yaptığı çalışmada poligamik aile yapısıyla düşük benlik saygısı arasında ilişki bulmuştur (1984). İsrail'de bedevi topluluklar üzerine yapılan farklı araştırmalarda; poligamik ailelerin çocukları oldukça yüksek oranlarda akademik ve davranışsal sorunlar göstermişlerdir. Ayrıca bu çocuklar; daha fazla yalan söyleyen, kardeşleri ile daha fazla kavgaya eden, hiperaktif, itaatsiz, okula devamsızlıkları daha fazla, öğretmen ve akran ilişkileri daha bozuk, akademik başarıları daha düşük çocuklardır (Al-Krenawi ve ark. 1997, Al-Krenawi ve Lightman, 2000). Benzer şekilde Cherian, Güney Afrika'da yürüttüğü bir çalışmada poligamik ailelerin çocuklarının daha düşük okul başarısı gösterdiğini saptamıştır (1994). Elbedour'un aksi bulgular içeren çalışmaları da mevcuttur. Elbedour ve ark. Bedevi Arap popülasyonunda yaptıkları araştırmada Poligamik ve monogamik ailelerin çocuklarının IQ seviyeleri arasında anlamlı bir fark bulamamıştır (2003).

Elbedour ve ark. nın adolesanlar üzerinde yaptığı bir çalışmada monogamik ve poligamik grup arasında depresyon, anksiyete, hostilite ve diğer psikolojik semptomlar açısından fark bulunamamıştır (2007). Yine Elbedour ve ark. nın adolesanlar arasında yaptığı farklı bir çalışmada akademik başarı açısından gruplar arası fark bulunamamıştır. (2000). Elbedour ve ark.nın farklı sonuç bildiren çalışmaları adolesanlarda ve daha ileri yaş çocuklarda yapılmıştır. Özellikle adolesanlar, küçük yaştaki çocuklarla karşılaştırıldığında yaşantıları aile çevresiyle sınırlı değildir. Daha gelişmiş başa çıkma stratejileri ve aile dışı sosyal destek sistemleri bulunur. Özellikle akranlarından sağlanan sosyal destek aile içi çatışmalarda küçük çocuklara göre büyük avantaj sağlar (Owuamanam 1984).

Sonuç

Poligami, batılı ülkeler başta olmak üzere birçok ülkede yasaktır. Ancak Ortadoğu, Afrika ve Asya'daki bazı toplumlarda yasalarla kesin yasaklar konulmamasının yanı sıra toplumsal olarak kabul gören hatta desteklenen bir uygulamadır. Poligaminin sosyal, kültürel, dini, ekonomik birçok nedeni vardır. Bu nedenle farklı bilim dallarını ilgilendiren bir keşişme noktasıdır. İlk eşler başta olmak üzere bu tür evlilik yapısına dahil tüm kadınlar ve çocukları monogamik gruba göre daha fazla ruhsal sorun yaşamaktadır. Sanayi toplumlarına geçiş aile yapısını da etkilemiş, ataerkil yapıdan çekirdek aile yapısına yönelime yol açmıştır. Bu durum poligamiye bakış açısı ve yaygınlığını etkilemiştir. İş hayatında daha çok yer bulan daha eğitilmiş kadınlar evlilik tercihlerini kendileri yapar hale gelmiş, bu kadınlar daha çok monogamiyi tercih eder olmuştur. Son 20 yılda dünya çapında poligami üzerine akademik ilgi artmıştır. Poligamik aile yapısını, işlevselliğini, kadın ve çocukların ruhsal sağlığı üzerindeki etkilerini araştıran çeşitli çalışmalar mevcuttur. Ancak bu makalenin yazıldığı dönemde ülkemizde psikiyatrik

bakış açısıyla yapılan yalnızca iki çalışmaya ulaşılabilmektedir. Poligami gerek yaygınlığı gerekse ruh sağlığı üzerine olumsuz etkileri nedeniyle daha fazla akademik ilgiyi hak etmektedir..

Kaynaklar

- Abou-Saleh MT, Ghubash R, Daradkeh TK (2001) Al Ain community psychiatric survey I: prevalence and socio-demographic correlates. *Soc Psychiatry Psychiatr Epidemiol*, 36:20-28.
- Al-Krenawi, Graham JR, Al-Krenawi S (1997) Social work practice with polygamous families. *Child Adolesc Social Work J*, 14:445–458.
- Al-Krenawi A, Lightman ES (2000) Learning achievement, social adjustment, and family conflict among Bedouin-Arab children from polygamous and monogamous families. *J Soc Psychol*, 140: 345–356.
- Al-Krenawi A, Graham J, Izzeldin A (2001a) The psychosocial impact of polygamous marriages on Palestinian women. *Women Health*, 34:1-16.
- Al-Krenawi A (2001b) Women from polygamous and monogamous marriages in an out-patient psychiatric clinic. *Transcult Psychiatry*, 38:187–199.
- Al-Krenawi A, Graham JR, Slonim-Nevo V (2002a) Mental health aspects of Arab-Israeli adolescents from polygamous versus monogamous families. *J Soc Psychol*, 142:446–460.
- Al-Krenawi A, Lev-Wiesel R (2002b) Wife abuse among polygamous and monogamous Bedouin-Arab families. *J Divorce Remarriage*, 36:151-158.
- Al-Krenawi A (2004) Awareness and Utilization of Social, Health/Mental Health Services among Bedouin-Arab Women, Differentiated by Type of Residence and Type of Marriage. Beer Sheva, The Center for Bedouin Studies and Development.
- Al-Krenawi A, Graham JR (2006) A comparison of family functioning, life and marital satisfaction, and mental health of women in polygamous and monogamous marriages. *Int J Soc Psychiatry*, 52:5-17.
- Al-Krenawi A, Slonim-Nevo V (2008a). The psychosocial profile of Bedouin Arab women living in polygamous and monogamous marriages. *Fam Soc*, 89:139-149.
- Al-Krenawi A, Slonim-Nevo V (2008b) Psychosocial and familial functioning of children from polygynous and monogamous families. *J Soc Psychol*, 148:745-764.
- Al-Krenawi A, Graham JR, Al Gharaibeh F (2011) A comparison study of psychological, family function marital and life satisfactions of polygamous and monogamous women in Jordan. *Community Ment Health J*, 2011:594–602.
- Al-Krenawi A (2012) A study of psychological symptoms, family function, marital and life satisfactions of polygamous and monogamous women: the Palestinian case *Int J Soc Psychiatry*, 58:79-86.
- Al-Krenawi A (2013) Mental health and polygamy: the Syrian case. *World J Psychiatry*, 3:1-7.
- Al-Sherbiny LAM (2005) The case of first wife in polygamy: description of an Arab culture-specific tradition. *Arabpsynet*, 8:18-26
- Anderson CM (2000) The persistence of polygyny as an adaptive response to poverty and oppression in Apartheid South Africa. *Cross Cult Res*, 34:99–113.
- Bao J (2008) Denaturalizing polygyny in Bangkok, Thailand. *Ethnology*, 47:145–161.
- Bergstrom TC (1994) On the economics of polygyny. Available: http://econpapers.repec.org/RePEc:wop:michec:_026 (1mart 2015'te ulaşıldı)
- Chaleby K (1985) Women of polygamous marriages in an inpatient psychiatric service. *J Nerv Ment Dis*, 173:56-58.
- Chaleby K (1987) Women of polygamous marriages in outpatient psychiatric services in Kuwait. *International Journal of Family Psychiatry*, 8: 25-34.
- Chamie J (1986) Polygyny among Arabs. *Popul Stud*, 40:55-66.
- Cherian VI (1994) Corporal punishment and academic achievement of Xhosa children from polygamous and monogamous families. *J Soc Psychol*, 134: 387–389.
- Cin H (1974) İslam ve Osmanlı Hukukunda Evlenme. Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Daoud N, Shoham-Vardi I, Urquia ML, O'Campo P (2014) Polygamy and poor mental health among Arab Bedouin women: do socioeconomic position and social support matter? *Ethn Health*, 19:385–405.
- Edenluğ N (1968) Türkiye'de Karadeniz Bölgesi'nde evlenme gelenekleri ve töreleri. *Antropoloji Dergisi*, 4:27-58.
- Elbedour S, Bart, WM, Hektner JM (2000). Scholastic achievement and family marital structure: Bedouin Arab adolescents from monogamous and polygamous families in Israel. *J Soc Psychol*, 140:503–515.
- Elbedour S, Onwuegbuzie AJ, Caridine C, Abu-Saad H (2002) The effect of polygamous marital structure on behavioral, emotional, and academic adjustment in children: a comprehensive review of the literature. *Clin Child Fam Psychol Rev*, 5: 255-271.

- Elbedour S, Bart W, Hektner J (2003) Intelligence and family marital structure: The case of adolescents from monogamous and polygamous families among Bedouin Arabs in Israel. *J Soc Psychol*, 143:95-110.
- Elbedour S, Bart W, Hektner J (2007) The relationship between monogamous/polygamous family structure and the mental health of bedouin Arab adolescents. *J Adolesc*, 30:213-230.
- Güçük S, Arca SG, Akan Z, Arca V, Alkan S (2010) Van ilindeki çok eşlilik oranları ve etkileyen faktörler: kesitsel çalışma. *Kartal Eğitim ve Araştırma Hastanesi Tıp Dergisi*, 21:127-133.
- Hamdan A, Hawamdeh S, Hussein A (2008). The prevalence and correlates of depressive symptoms among Arab women in a primary health care setting. *Int J Psychiatry Med*, 38:453-467.
- Hassounah-Phillips D (2001) Polygamy and wife abuse: a qualitative study of Muslim women in America. *Health Care Women Int*, 22:735-748.
- Klomegah R (1997) Socio-economic characteristics of Ghanaian women in polygynous marriages. *J Comp Fam Stud*, 28:73-88.
- Mumford DB, Nazir M, Jilani FU, Baig IY (1996) Stress and psychiatric disorder in the Hindu Kush: a community survey of mountain villages in Chitral, Pakistan. *Br J Psychiatry*, 168:299-307.
- Owuamanam D (1984) Adolescents perceptions of the polygamous family and its relationship to self concept. *Int J Psychol*, 19:593-598.
- Özer A, Orhan FÖ, Ekerbiçer HÇ (2013) Sociodemographic variables and depression in Turkish women from polygamous versus monogamous families. *Health Care Women Int*, 34:1024-1034.
- Özkan M, Altındag A, Oto R, Sentunali E (2006) Mental health aspects of Turkish women from polygamous versus monogamous families. *Int J Soc Psychiatry*, 52:214-220.
- Patil C, Hadley C (2008). Symptoms of anxiety and depression and mother's marital status: an exploratory analysis of polygyny and psychosocial stress. *Am J Hum Biol*, 20:475-477.
- Peterson SA (1999) Marriage structure and contraception in Niger. *J Biosoc Sci*, 31:93-104.
- Rivett M, Street E (1993) Informal polygamy: a suitable case for treatment? *J Fam Ther*, 15: 71-79.
- Salehi H, Mehropour H, Ra'oufi M (2013) Study of cultural-social factors associated with polygamy in the Bastak City, Iran. *Journal of Educational Management Studies* 3: 345-348.
- Slonim-Nevo V, Al-Krenawi A (2006) Success and failure among polygamous families: the experience of wives, husbands, and children. *Fam Process* 45: 311-330.
- Slonim-Nevo V, Al-Krenawi A, Yuval-Shani B (2008) Polygynous marriage in the Middle East: stories of success and failures. *Ethnology*, 47:195-208.
- Strassmann I (1997) Polygyny as a risk factor for child mortality among the Dogon. *Curr Anthropol*, 38: 688-695.
- White DR (1988) Causes of polygyny: ecology, economy, kinship, and warfare. *Am Anthropol*, 90: 871-887.
- Zeiten MK. (2008) *Polygamy A Cross-cultural Analysis*. New York, Berg Publishers

Ertan Yılmaz, Uzm. Dr., Ceyhan Devlet Hastanesi, Adana; **Ufuk Bal**, Uzm.Dr., Çukurova Aşkım Tüfekçi Devlet Hastanesi, Adana; **Lut Tamam**, Prof. Dr., Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi Psikiyatri Anabilim Dalı, Adana.

Yazışma Adresi/Correspondence: Ertan Yılmaz, Uzm. Dr., Ceyhan Devlet Hastanesi, Adana, Turkey.

E-mail: ertanylmz78@gmail.com

Bu makale ile ilgili herhangi bir çıkar çatışması bildirilmemiştir - No conflict of interest is declared related to this article

Çevrimiçi adresi / Available online: www.cappsy.org/archives/vol7/no2/

Geliş tarihi/Submission date: 10 Ocak/January 10, 2015 - **Çevrimiçi yayım/Published online** 25 Mart/March 25, 2015